

KAPITEL 2

URVALSKRITERIER FÖR BLODGIVARE

Version 4.3 utgiven 2013-12-23

4.3	2013-12-23	2.3.1 3.1.3 Referenser	bytt ut ordet "intervall" till "Hb-gränser" Ändrat "se kapitel 3" till "se Bilaga 6" Förtydligat referens 1, uppdaterat referens 5 och bytt ut referens 6	BE, POF
		Bilaga 1	A.9: lagt till möjlighet till godkännande efter testning A, längst ned på sidan: förtydligande av formulering B.1.1: lagt till "stadigvarande har varit bosatt" B.3.5: lagt till "och av Socialstyrelsen legitimerad personal"	BE, POF
		Bilaga 3	Akupunktur: ändrad/förtydligad formulering Basaliom, basalcancers: ändrad/förtydligad formulering B12-brist: ny punkt med hänvisning till anemi Hjärtklaffsjukdom: ny regel Hjärtoperation: ny regel Hypertoni - under behandling: ändrat krav för godkännande Kondylom: ändrat krav för godkännande Lungemboli: ändrad formulering, hänvisning till Trombos Lungoperation: struken regel Mitralisprolaps: struken regel Sköldkörtelsjukdom: förtydligande om substitutionsmedicinering Sömnapné: ny regel Trombos: ändrad formulering Överviktskirurgi: ändrat krav för godkännande	BE, POF
		Bilaga 4	A10: delvis ny regel C02-3,C07-09: ändrat krav för godkännande D10B A01: ny regel L01: ny regel för L01XX43 N03: strukits	BE, POF
		Bilaga 5	4: lagt till namn på nya vacciner (vattkoppor)	BE, POF
		Bilaga 6	Nyttillkommen bilaga om blodtryck vid blodgivning	BE, POF

Förslag till ändringar vid nästa revision sänds till

Bengt.Ekermo@lio.se

Huvudansvariga

Version 1, revision 0, 1984: Jan Säfwenber

Version 2, revision 0, 1986: Jan Säfwenber

Version 2, revision 1, 1988: Jan Säfwenber

Version 2, revision 2, 1994: Jan Säfwenber

Version 3, revision 0, 2001: Marja-Kaisa Auvinen och Jan Säfwenber

Version 3, revision 1, 2002: Marja-Kaisa Auvinen och Jan Säfwenber

Version 3, revision 2, 2004: Marja-Kaisa Auvinen och Bengt Ekermo

Version 3, revision 3, 2005: Bengt Ekermo och Jan Säfwenber

Version 4, revision 0, 2008: Bengt Ekermo och Per-Olof Forsberg

Version 4, revision 1, 2011: Bengt Ekermo och Per-Olof Forsberg

Version 4, revision 2, 2012: Bengt Ekermo och Per-Olof Forsberg

Version 4, revision 3, 2013: Bengt Ekermo och Per-Olof Forsberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	VAL AV BLODGIVARE	5
1.1	Definitioner och principer	5
2	URVALSKRITERIER FÖR ATT SKYDDA BLODGIVARENS HÄLSA.....	5
2.1	Ålder.....	5
2.2	Hälsotillstånd.....	5
2.3	Hemoglobin, plasmaprotein, trombocyter.....	6
3	REKOMMENDATIONER FÖR ATT SKYDDA BLODGIVARENS HÄLSA.....	6
3.1	Blodtryck.....	6
3.2	Arbete med särskilda säkerhetskrav och riskfyllda fritidsaktiviteter	6
3.3	Järn	7
4	URVALSKRITERIER FÖR ATT SKYDDA BLODMOTTAGARENS HÄLSA.....	7
4.1	Åtgärder mot blodöverförd smitta.....	7
4.2	Åtgärder mot andra risker för blodmottagare.....	7
5	LÄKEMEDEL.....	7
5.1	Betydelse för blodtappning.....	7
5.2	Betydelse för blodmottagare.....	8
5.3	Hypofyshormon.....	8
6	ANTI-KROPPAR MOT ANTIGEN PÅ ERYTROCYTER, LEUKOCYTER, TROMBOCYTER.....	8
6.1	Alloantikroppar mot erytrocytantigen	8
6.2	Antikroppar mot leukocyt- eller trombocytantigen.....	8
6.3	Antikroppar mot IgA och andra plasmaproteiner.....	8
6.4	Direkt antiglobulintest (DAT)	8
	REFERENSER.....	9
Bilaga 1	Krav som avser blodgivares lämplighet med hänsyn till blodmottagares säkerhet	
Bilaga 2	Sexuella riskhändelser	
Bilaga 3	Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning	
Bilaga 4	Förteckning över läkemedel som medför uppehåll med blodgivning	
Bilaga 5	Förteckning över vacciner av betydelse för blodtappning	
Bilaga 6	Information om blodtryck vid blodgivning	

1 VAL AV BLODGIVARE

1.1 Definitioner och principer

- 1.1.1 Som blodgivare definieras personer som ger helblod eller blodkomponenter (erythrocyter, trombocyter, granulocyter eller plasma) för transfusion eller som råvara för läkemedelstillverkning.
- 1.1.2 Blodgivare ska godkännas för blodtappning enligt urvalskriterier som så långt som möjligt säkerställer
- att blodtappningen inte äventyrar blodgivarens egen hälsa, samt
 - att transfusion av blodkomponenter inte medför risk för att smittämnen eller andra potentiellt skadliga ämnen kan överföras till mottagaren.
- 1.1.3 För terapeutisk och autolog blodtappning samt för stamcellsgivning kan andra urvalskriterier än nedan angivna vara tillämpliga.
- 1.1.4 Procedurerna för godkännande av en person som ny blodgivare omfattar
- information till blivande blodgivare,
 - identitetskontroll,
 - information från blivande blodgivare genom hälsodeklaration, intervju och samtycke,
 - bedömning av allmäntillstånd, och
 - bedömning av resultat av laboratorieundersökningar.

För handläggning, se kap. 3.

2 URVALSKRITERIER FÖR ATT SKYDDA BLODGIVARENS HÄLSA

2.1 Ålder

- 2.1.1 Personer skall ha fyllt 18 år, vara vid god hälsa och uppfylla gällande kriterier för att få godkännas som blodgivare. Förstagångsblodgivare över 60 år får godkännas efter att ansvarig läkare vid blodcentralen gjort en bedömning.
- 2.1.2 Fortsatt blodgivning efter 65 års ålder kräver årligt tillstånd från ansvarig läkare vid blodcentralen, eller den person som fått sig uppgiften delegerad. Se kapitel 3, avsnitt ”Seniorgivare”.

2.2 Hälsotillstånd

- 2.2.1 För att skydda blodgivarens och blodmottagarens hälsa bör en person antingen inte godkännas som blodgivare eller tillfälligt uteslutas från blodgivning om vissa sjukdomar eller tillstånd föreligger.
- 2.2.2 Förteckning över sjukdomar, tillstånd och ingrepp (t.ex. kirurgiska behandlingar, operationer, benbrott m.m.) som kan ha betydelse för blodgivning finns i bilaga 3. Användbar referens är även regelverket i Storbritannien, se ref. nr 1.
- 2.2.3 Uppehåll under graviditet och efter förlossning eller avbruten graviditet, se bilaga 3.

2.3 Hemoglobin, plasmaprotein, trombocyter

- 2.3.1 För att godkännas som blodgivare och för fortsatta blodtappningar ska B-Hemoglobin (B-Hb) vara lägst 125 g/L för kvinnor och 135 g/L för män. Detta bedöms som likvärdigt med 115 respektive 125 g/L om provet har tagits vid avslutad blodtappning. Vid aferestappningar och autologtappningar kan andra Hb-gränser vara tillämpliga.
- 2.3.2 Hemoglobinkoncentrationen (B-Hb) ska mätas vid varje blodgivning. Ändring av B-Hb-värde överstigande 20 g/L mellan två blodtappningar eller signifikant sjunkande eller ökande Hb under en längre period bör utredas, liksom upprepade Hb-värden över 170 g/L hos kvinnor och 190 g/L hos män.
- 2.3.3 Ett lågt eller sjunkande B-Hb-värde beror ofta på järnbrist, men kan också orsakas av infektioner, vid malignitet m.m. Vid snabbt sjunkande B-Hb bör eventuell sjukdom, t.ex. malignitet, utredas. Lokal rutin ska finnas för utredning och handläggning av avvikande B-Hb-värden.
- 2.3.4 Vid regelbunden plasmatappning ska P-Protein vara minst 60 g/L vid kontroll minst en gång per år. Alternativt kan P-Albumin och P-Immunglobulin G bestämmas, varvid värden över gällande lägsta referensvärde för metoderna indikerar att kravet på plasmaproteinkoncentration är uppfyllt.
- 2.3.5 För att godkännas som trombocytgivare med aferesteknik krävs att P-Trombocyter, partikelkoncentration (TPK) ska vara lägst $150 \times 10^9/L$. I det enskilda fallet får ansvarig läkare vid blodcentralen godkänna att tappning får utföras vid avvikande värde, varvid orsak och beslut skall dokumenteras.

3 REKOMMENDATIONER FÖR ATT SKYDDA BLODGIVARENS HÄLSA

3.1 Blodtryck

- 3.1.1 Blodtrycket bör mätas vid nyanmälning och en gång om året på blodgivare som är 40 år eller äldre. Om blodtrycket är över 180/100 mm Hg, bör övervägas om blodtappning kan ske.
- 3.1.2 Blodgivaren bör upplysas om att det uppmätta värdet är osäkert och kan vara tillfälligt förhöjt på grund av att blodtryckskontroll inte kan utföras under helt standardiserade förhållanden på blodcentralen och att blodtrycket kan påverkas av kaffe eller rökning timmen före, stress samt otillräcklig vila och avkoppling före blodtryckskontrollen.
- 3.1.3 Om blodtrycket vid upprepade kontroller överstiger 140/90 mm Hg bör blodgivaren rekommenderas att ta kontakt med sin vårdcentral, företagshälsovård eller motsvarande för kontroll och uppföljning. Exempel på information till blodgivare, se Bilaga 6.

3.2 Arbete med särskilda säkerhetskrav och riskfyllda fritidsaktiviteter

Person som arbetar som pilot, lokförare, kranförare, flygledare eller liknande där säkerhetsbestämmelser vad gäller hälsotillstånd är stränga och den som har arbete eller hobby som utsätter kroppen för extrem ansträngning bör iaktta försiktighet; i sådant fall bör blodgivning helst ske efter arbetsskift eller minst 12 timmar före nästa skift.

3.3 Järn

- 3.3.1 Vanligen bibehålls god järnbalans utan järnsubstitution hos en menstruerande kvinna som ger blod högst en gång per år och hos en man som ger två eller högst tre gånger per år. Blodgivare bör få lämplig information om när tillskott av järn, t.ex. järntabletter, kan behövas.
- 3.3.2 Nya blodgivare bör undersökas med avseende på järnstatus. Påverkat järnstatus tyder på att upprepad blodgivning kan leda till manifest blodbrist.
- 3.3.3 Personer med påvisat anlag för genetisk hemokromatos ska inte erhålla järntillskott. P-Ferritin kan användas för sållning och HFE-typning kan användas för att påvisa anlag för hemokromatos.

4 URVALSKRITERIER FÖR ATT SKYDDA BLODMOTTAGARENS HÄLSA**4.1 Åtgärder mot blodöverförd smitta**

- 4.1.1 För att undvika att smittämnen (virus, bakterier, parasiter eller okända agens) i blod överförs vid blodtransfusion ska personer inte godkännas som blodgivare, permanent eller tillfälligt, om de bär på blodsmitta, genom sitt levnadssätt utsätts för ökad risk för blodsmitta, har vistats i områden där det finns risk för blodsmitta eller har råkat ut för en händelse som innebär risk för blodsmitta.
- 4.1.2 Smittämnen som kan överföras med blod kan också ofta överföras sexuellt. Sexuellt beteende som medför ökad risk för blodöverförbar smitta, se bilaga 2.
- 4.1.3 Infektioner och händelser, som kan medföra risk för överföring av blodsmitta, kan medföra permanent eller tillfällig avstängning, se bilaga 1.
- 4.1.4 Uppgift om geografiska områden med ökad risk för bl.a. malaria, se ref 4-6.
- 4.1.5 Infektioner som medför hinder för autolog blodgivning, se bilaga 1

4.2 Åtgärder mot andra risker för blodmottagare

- 4.2.1 Sjukdomar hos blodgivaren, händelser, medicinska och andra åtgärder, kan i vissa fall innebära risk för blodmottagaren. Kriterier för avstängning permanent eller tillfälligt, se bilaga 3.
- 4.2.2 Medicinering eller vaccinering som kan medföra tillfällig avstängning, se nedan och bilaga 4 och 5

5 LÄKEMEDEL**5.1 Betydelse för blodtappning**

- 5.1.1 Medicinering hos blodgivare kan indikera sjukdom som medför permanent eller tillfällig avstängning. Om något läkemedel används, ska därför orsaken klarläggas. Medicinering kan i vissa fall innebära farmakologiska ogynnsamma effekter på blodkomponent och för blodmottagare, se bilaga 4.
- 5.1.2 Intag av läkemedel kan ge upphov till ändrat reaktionsmönster, t.ex. blodtrycksfall, som kan göra blodtappning olämplig.

5.2 Betydelse för blodmottagare

- 5.2.1 Läkemedelsförekomst i blodgivarblodet kan i sällsynta fall ge reaktion hos mottagaren, främst vid överkänslighet mot det läkemedel blodgivaren intagit.
- 5.2.2 Vissa mediciner kan ha teratogena biverkningar dvs. ett foster kan få missbildningar. Blodgivarblodet får därför inte innehålla sådana ämnen som kan vara farliga om blodet ges till gravida kvinnor eller för intrauterin transfusion.
- 5.2.3 Vissa läkemedel kan ogynnsamt påverka funktionen hos någon komponent av blodet, vilket också bör beaktas.

5.3 Hypofyshormon

Personer som har behandlats med tillväxthormon eller andra hypofyshormoner av humant ursprung godkänns inte som blodgivare. Tillväxthormon som användes i Sverige under åren 1971-86 var av humant ursprung.

6 ANTIKROPPAR MOT ANTIGEN PÅ ERYTROCYTER, LEUKOCYTER, TROMBOCYTER

6.1 Alloantikroppar mot erythrocytantigen

Vid förekomst av irreguljära erythrocytantikroppar får en person godkännas som blodgivare, men plasma bör inte användas för transfusion till patient om antikropparna tillhör kategori I – III enligt kap. 9, bilaga 1. Eventuell trombocytpreparation från blodgivaren ska ha försumbar volym av plasma.

6.2 Antikroppar mot leukocyt- eller trombocytantigen

Om antikroppar mot leukocyt- eller trombocytantigen har påvisats får hon eller han godkännas som blodgivare, men plasma ska inte användas för transfusion till patient. Eventuell trombocytpreparation från blodgivaren ska ha försumbar volym av plasma.

6.3 Antikroppar mot IgA och andra plasmaproteiner.

Om det hos en person har påvisats klassspecifikt anti-IgA eller antikroppar mot haptoglobin, får personen godkännas som blodgivare, men plasma ska inte användas för transfusion till patient.

6.4 Direkt antiglobulintest (DAT)

DAT bör primärt bedömas tillsammans med B-Hb. Personer med positiv DAT och normalt B-Hb bör kontrolleras efter 3-4 månader. Om positiv DAT kvarstår, bör personen utredas. Personer med upprepat positiv DAT godkänns inte som blodgivare till patient, även om medicinsk utredning friat från sjukdom.

REFERENSER

1. Blodgivarregler i Storbritannien:
<http://www.transfusionguidelines.org/Index.aspx?Publication=WB&Section=5&pageid=7484>. I dokumentet finns användbar information om möjligheter till medicinsk bedömning i särskilda fall, s.k. Discretionary
2. Socialstyrelsens och Läkemedelsverkets gällande föreskrifter om blodverksamhet
3. Guide to the preparation, use and quality assurance of blood components. Council of Europe publishing (senaste upplagan)
4. Benno/Norman, VaccinationsGuiden Kompendium och Vaccinationsguiden Professional Web; kan beställas via <http://www.vaccinationsguiden.se/sjukvardspersonal/index.asp>
5. Smittskyddsinstitutets senaste publikation om Malariaprofylax, f.n. version 2013, hittas på <http://www.smittskyddsinstitutet.se/publikationer/ovriga-publikationer/publikationer-2013/rekommendationer-for-malariaprofylax-20132/>. Ett stycke in i dokumentet finns en geografisk lägesbeskrivning (2013: 'Specifika rekommendationer' sid 26-33)
6. CDC:s hemsida Malaria Information by Country, se http://www.cdc.gov/malaria/travelers/country_table/t.html
7. Aktuell upplaga av:
FASS Läkemedel i Sverige, se även www.fass.se som uppdateras kontinuerligt.

Bilaga 1 Krav som avser blodgivares lämplighet med hänsyn till blodmottagares säkerhet

A. PERSONER SOM INTE FÅR GODKÄNNAS SOM BLODGIVARE

En person får inte godkännas som blodgivare, om han eller hon

- 1 har eller har haft en infektion med hepatit C virus (HCV), humant immunbristvirus 1 eller 2 (HIV 1, HIV 2) eller humant T-cellslymfotropt virus typ I eller II (HTLV I, HTLV II),
- 2 har eller har haft en infektion med hepatit B virus (HBV). Med undantag av den som är negativ i ett test för hepatit B-ytantigen (HBsAg) och som visat sig vara immun mot HBV (om anti-HBs är minst 100 IU/L bedöms i detta sammanhang immunitet föreligga),
- 3 missbrukar eller har missbrukat droger intravenöst och utanför hälso- och sjukvården har injicerat sig eller låtit sig injiceras med narkotika, anabola steroider eller något annat preparat,
- 4 har en misstänkt spongiform encefalopati (i detta sammanhang liktydigt med Creutzfeldt-Jacobs sjukdom), eller om en genetisk form av spongiform encefalopati har förekommit i den biologiska familjen,
- 5 har behandlats med humant tillväxthormon eller andra hypofyshormoner av humant ursprung,
- 6 har eller har haft ett transplantat i form av hård hjärnhinna (dura mater) eller hornhinna,
- 7 har eller har haft ett xenotransplantat,
- 8 har eller har haft babesios, kala azar (visceral leishmaniasis), malaria eller en infektion med *Trypanosoma cruzi* (Chagas sjukdom),
- 9 under mer än 5 år i följd varit bosatt i ett område där *Trypanosoma cruzi* förekommer. Om det föreligger ett negativt undersökningsresultat från ett validerat test som är taget tidigast 6 månader efter det att han eller hon har flyttat från ett sådant område, får personen däremot godkännas,
- 10 har eller har haft en malign sjukdom, utom in situ cancer med fullt tillfrisknande,
- 11 har insulinbehandlad diabetes.

Tappning av plasma, som uteslutande används som råvara för läkemedelstillverkning, kan ske oavsett om man har haft sjukdom/-ar angivna i punkt 8. Ej heller bestämmelser i punkt 9 utgör hinder för sådan tappning.

B. PERSONER SOM FÅR GODKÄNNAS FÖR BLODTAPPNING FÖR ALLOGEN TRANSFUSION FÖRST EFTER VISS TID

1. Malaria

- 1 En person, som de första fem levnadsåren stadigvarande har varit bosatt i ett malariaområde, får godkännas för blodtappning tidigast tre år efter det att han eller hon
 - har kommit från ett malariaområde, eller
 - har återkommit från ett besök i ett malariaområdeoch under denna tid har varit symtomfri.
- 2 En person som har vistats i ett malariaområde får godkännas för blodtappning tidigast sex månader efter att ha lämnat detta område, om han eller hon inte har eller har haft några symptom.
- 3 En person som har haft en odiagnostiserad febersjukdom under eller inom 6 månader efter ett besök i ett malariaområde får godkännas för blodtappning tidigast efter tre års symptomfrihet.
- 4 En person som har haft malaria får inte godkännas som blodgivare.

Undantag från dessa malariaregler får göras för givning av plasma som uteslutande används som råvara för läkemedelstillverkning.

2. Vistelse i endemiskt område med andra infektionssjukdomar

En person som har återvänt från ett område, där det pågår smittspridning av West Nile virus (WNV) eller chikungunya virus till människa, får godkännas för blodtappning tidigast efter

- sex månader om han eller hon varit infekterad eller har haft symptom på infektion med WNV eller chikungunya virus,
- 28 dagar om han eller hon inte har haft några symptom.

För WNV får undantag från dessa regler göras för givning av plasma som uteslutande används som råvara för läkemedelstillverkning.

Personer som tillfälligt vistats utanför Europa i malariafritt område, där det endemiskt förekommer andra sjukdomar som kan överföras med blod, får godkännas som blodgivare tidigast fyra veckor efter att de har lämnat sådant område. Detta område definieras av många blodcentraler som ´område mellan vändkretsarna´.

För specifika infektionssjukdomar, se bilaga 3.

För särskilda epidemiologiska situationer, se punkt 5 nedan

3. Händelser som kan medföra risk för överföring av smittämnen via blod

En person får godkännas för blodtappning tidigast

- 1 sex månader efter behandling med blodkomponenter eller transplantation av vävnader och celler,
- 2 sex månader efter ett större kirurgiskt ingrepp eller en endoskopisk undersökning med flexibla instrument,
- 3 en vecka efter ett mindre kirurgiskt ingrepp, tandutdragning, rotfyllning eller liknande behandling hos tandläkare, sex månader om utfört under tveksamma hygieniska förhållanden,
- 4 dagen efter en enklare behandling hos tandläkare eller tandhygienist, sex månader om utfört under tveksamma hygieniska förhållanden,
- 5 sex månader efter behandling med akupunktur, om den inte har utförts inom svensk hälso- och sjukvård och av Socialstyrelsen legitimerad personal
- 6 sex månader efter tatuering eller piercing,
- 7 sex månader efter en sådan olyckshändelse som har inneburit en risk för överföring av smittämne via blod, t.ex. stickskador eller blodstänk från en person med känd eller misstänkt blodsmitta,

Sexuella riskhändelser, se bilaga 2.

4. Andra förhållanden

Om det föreligger andra förhållanden som kan bedömas innebära en ökad risk för blodsmitta, får i särskilda fall ansvarig läkare vid blodcentralen bestämma att blod inte ska tappas. Riskbedömning och beslut ska dokumenteras och signeras.

5. Avstängning från blodgivning vid särskilda epidemiologiska situationer

Vid särskilda utbrott av infektionssjukdom som kan överföras genom blodtransfusion kan Socialstyrelsen utfärda tillfälliga bestämmelser om avstängning från blodgivning av personer som kan ha utsatts för risk.

6. Förebyggande immunisering som kan medföra risk för en blodmottagare

Se bilaga 5.

7. Läkemedel

Se bilaga 4.

C PERSONER SOM INTE FÅR GODKÄNNAS FÖR TAPPNING AV BLOD FÖR AUTOLOG TRANSFUSION

En person får inte godkännas för givning av blod för autolog transfusion, om han eller hon har

- 1 en aktiv bakterieinfektion,
- 2 en infektion med HBV, med undantag för personer som vid undersökning visats sakna HBsAg och vara immuna mot HBV. För att betraktas som immun mot HBV krävs att anti-HBs är påvisbart i styrkan minst 100 IU/L,
- 3 en infektion med HCV,
- 4 en infektion med HIV 1 eller HIV 2, eller
- 5 en infektion med HTLV I eller HTLV II.

Den ansvarige läkaren vid blodcentralen kan besluta om undantag från 2 – 5, om synnerliga medicinska skäl föreligger. Beslutet ska dokumenteras.

Bilaga 2 Sexuella riskhändelser

Med **sexuellt umgänge** nedan menas vaginalt, oralt eller analt samlag, oavsett om kondom eller andra skyddsmedel använts.

Risk, riskhändelse	Bedömning, åtgärd
1 sexuellt umgänge med en ny partner, såvida risk enligt nedan ej föreligger	godkänns inte under närmast följande tre månader efter första sexuella kontakten
2 sexuellt umgänge med person som är smittad med syfilis, HIV 1, HIV 2, HBV, HCV, HTLV 1 eller HTLV 2	får godkännas 12 månader efter sista sexuella kontakten
3 sexuellt umgänge med person som utanför hälso- och sjukvården har injicerat sig eller låtit sig injiceras med droger, narkotika, anabola steroider eller annat preparat utan läkares ordination	får godkännas 12 månader efter sista sexuella kontakten
4 sexuellt umgänge i utbyte mot pengar, droger eller annan ersättning	kan prövas som blodgivare 12 månader efter sista sexuella kontakten plasma får ej levereras till läkemedelsframställning
5 man som har haft sexuellt umgänge med annan man	kan prövas som blodgivare 12 månader efter sista sexuella kontakten plasma får ej levereras till läkemedelsframställning
6 kvinnlig partner till man som har haft sexuellt umgänge med annan man	får godkännas 12 månader efter sista sexuella kontakten. Får dock godkännas även om den sexuella kontakten inte har upphört, om mer än ett år har förflutit sedan sexualpartnern upphörde med riskbeteendet
7 sexuellt umgänge med någon som kan ha varit utsatt för risk för blodöverförbar smitta enligt Bilaga 1 B 3.1-2 och 5-7	får godkännas 6 månader efter sista sexuella kontakten eller 12 månader efter riskhändelse som partnern kan ha utsatts för
8 sexuellt umgänge med någon som har vistats mer än 1 år i ett land där sexuellt överförbara infektionssjukdomar som kan överföras via blod förekommer i hög utsträckning	får godkännas 6 månader efter sista sexuella kontakten. Får dock godkännas även om den sexuella kontakten inte har upphört, om mer än ett år har förflutit sedan sexualpartnern vistades i ett sådant land.

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Abort - Spontan eller läkemedelsinducerad - Instrumentell (exeres)	får godkännas efter lika lång tid som graviditeten har pågått; prov för erythrocytantikroppsscreening ska tas får godkännas 6 månader efter ingrepp; prov för erythrocytantikroppsscreening ska tas
Abscess	får godkännas 2 veckor efter avslutad antibiotikabehandling och symtomens upphörande
African trypanosomiasis	se Sömnsjuka
Akne	får godkännas om ej djupgående infektion
Akupunktur	får godkännas om utförd inom svensk hälso- och sjukvård och av Socialstyrelsen legitimerad personal, annars 6 månader efter behandling
P-ALAT , tidigare känd förhöjning	får godkännas
Alfa1-antitrypsin brist	får godkännas
Alkoholism, kronisk	godkänns inte om berusad eller bakrusig, inte heller vid skador på lever, bukspottkörtel eller andra organ
Allergi (inklusive anafylaxi)	får godkännas om för tillfället symtomfri eller med svaga symtom.
Alopeci (håravfall)	får godkännas om givaren är frisk och obehandlad eller endast får lokalbehandling. OBS: kontrollera om tablett behandling med Propecia® (ATC-kod D11A X10) har givits senaste 4 veckorna
ALS (amyotrofisk lateralskleros)	godkänns inte
Amöba dysenteri	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
Anafylaktisk reaktion	se Allergi
Anemi	får godkännas efter korrektion om underliggande orsak är godtagbar
Anemi , järnbrist	får godkännas om botad
Aneurysm i hjärnkärl	får godkännas 6 månader efter operation om symtomfri
Angina pectoris	se Kärkramp
Ankyloserande spondylit	godkänns inte om regelbunden medicinering
Antitrombin III brist (ärfilig trombosrisk)	får godkännas om trombos ej förelegat, dock ej för tappning med aferesteknik
APC resistens (ärfilig trombosrisk)	får godkännas om trombos ej förelegat, dock ej för tappning med aferesteknik
Arterioskleros (åderförkalkning)	godkänns inte om blodgivaren har symtom

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Artros (ledförslitning)	får godkännas
Artroskopi	får godkännas 1 månad efter ingreppet
Arytmier (oregelbunden hjärtrytm)	godkänns inte om symptomgivande och/eller behandlingskrävande; några extraslag under vila får godkännas
Astma	godkänns inte om sjukdomen är svår, t.ex. om blodgivaren står eller inom senaste veckan stått på oral kortisonbehandling (tablettbehandling) eller har astmaattacker flera gånger per vecka
Autoimmuna sjukdomar (se först om sjukdomen finns i listan!)	godkänns inte om blodgivaren har fått immunsupprimerande behandling senaste 12 månaderna
B12-brist	se anemi
Babesiosis	godkänns inte
Barlows syndrom (mitral klaff prolaps)	får godkännas
Basaliom, basalcellscancer	får godkännas, dock tidigast 24 mån efter att ev behandling med L01XX43 (Eriedge®/vismodegib) avslutats
Basedows sjukdom	se Sköldkörtelsjukdom
Bechterews sjukdom	godkänns inte om regelbunden medicinering
Belastningsbesvär (rörelseorgan)	får godkännas
Benbrott, mindre	får godkännas 1 vecka efter tillfrisknande
Benbrott, större	se Olycksfall
Benmärgsdonation	får godkännas efter 12 månader
Benmärgstransplanterad	godkänns inte
Benröta (osteomyelit)	får godkännas 2 år efter tillfrisknande
Bett - av djur	får godkännas om såret läkt; vid rabies-misstanke: får godkännas efter 12 månader
- av apa	godkänns inte
- av människa	se Stickskada eller blodstänk vid misstänkt blodsmitta
Bihåleinflammation	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande
Bilharzios	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Bipolär sjukdom	se Manodepressiv sjukdom
Blindtarmsoperation	får godkännas 1 månad efter operation om symptomfri
Blodförgiftning	se Sepsis
Blodpropp	se Trombos
Blodstänk eller stickskada (inklusive människobett) vid misstänkt blodsmitta	se Stickskada

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Blodtransfusion	får godkännas efter 6 månader, prov för erytrocytantikroppsscreening ska tas. Vid transfusion utanför Europa kan andra regler gälla
Blåskatarr	se Urinvägsinfektion
Blödarsjuka	godkänns inte
Borreliainfektion	får godkännas 2 veckor efter avslutad antibiotika-behandling och symtomens upphörande
Botox injektion	se Kosmetisk injektionsbehandling
Bronkit	se Luftvägskatarr
Brucellos (undulantfeber)	får godkännas 2 år efter utläkning
Bråckoperation	får godkännas 1 månad efter operation om symptomfri
Bröstsmärtor (kärlkramp, angina pectoris)	godkänns inte
Bältros	se Herpes zoster
C1-esteras brist (HANÖ)	godkänns inte
Campylobacterinfektion	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
Cancer	godkänns inte undantag: in situ cancer med fullt tillfrisknande och minst en kontroll utan anmärkning får godkännas
Celiaki (glutenintolerans)	får godkännas om symptomfri
Cerebral pares	godkänns inte om tappningen försvåras pga tvångsrörelser eller skakningar
Cervix cancer in situ (cellförändringar i livmoderhals)	se Cancer
Chagas sjukdom (trypanosomiasis)	se bilaga 1A
Chikungunya virusinfektion	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande, se även bilaga 1B
Chlamydiainfektion	får godkännas 3 månader efter tillfrisknande
Cholelithiasis	se Gallsten
Cirkulationsrubbingar i hjärna eller andra organ	godkänns inte om medicinering eller tydliga symtom se även TIA
CMV-infektion	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Colektomi (borttagande av tjocktarm)	godkänns inte
Colitis ulcerosa	se Ulcerös colit
Colon irritabile	får godkännas
CP	se Cerebral pares

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Creutzfeldt-Jakobs sjukdom (CJD, vCJD)	godkänns inte
Creutzfeldt-Jakobs sjukdom (CJD) genetisk form hos familjemedlem	godkänns inte (med familjemedlem menas mor- eller farföräldrar, föräldrar, syskon eller barn)
Crohns sjukdom (regional enterit)	godkänns inte
Cystisk fibros (CF)	godkänns inte
Danssjuka	se Huntingtons chorea
Dengue feber	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
Demens (ex: Alzheimers sjukdom)	godkänns inte
Depression	får godkännas om lättare symtom
Diabetes insipidus	godkänns inte
Diabetes mellitus (sockersjuka)	godkänns inte om insulinbehandlad (se bilaga 1A)
Diarré	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
Difteri	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande
Divertikulit	får godkännas om symtomfri
Drogmissbruk, intravenöst	godkänns inte
Dysenteri	se Shigellos
EBV-infektion (Epstein-Barr virus)	se Mononukleos
Eksem	får godkännas. Insticksställe vid tappning ska dock alltid vara läkt och opåverkat
Emfysem	godkänns inte
Encefalit	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande om inga resttillstånd
Endokardit	godkänns inte
Endoskopi med flexibla (böjliga) instrument (t.ex. gastroskop, koloskop, bronkoskop samt instrument vid operation av sten i stora gallgången och sten i urinledaren) andra typer av instrument (t.ex. laparoskop, artroskop, cystoskop)	får godkännas 6 månader efter ingreppet får godkännas 1 månad efter ingreppet
Epilepsi	får godkännas efter 3 år utan anfall och medicinering
Erysipelas	se Rosfeber
Erythema nodosum	se Knölros
Faktor V mutation (ärfilig trombosrisk)	får godkännas om symtom ej förelegat, dock ej för tappning med aferesteknik

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning (sida 5)

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Fasta	får godkännas 3 dagar efter kuren
Feber >38°C mer än ett dygn	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande
Fibromyalgi	får godkännas
Fosfolipidsyndrom	godkänns inte
Fraktur	se Benbrott
Fästingbett	får godkännas om symptomfri
Förkylning	får godkännas efter symtomens upphörande
Förlossning	får godkännas 9 månader efter förlossningen; prov för erythrocytantikroppsscreening ska tas
Gallsten (cholelithiasis)	får godkännas om symptomfri
Gallstensoperation Kirurgisk Laparoskopisk (titthål)	får godkännas efter 6 månader om symptomfri får godkännas efter 1 månad om symptomfri
Gastrektomi (borttagande av magsäck) total partiell	godkänns inte se Överviktskirurgi
Gastric banding, Gastric bypass	se Överviktskirurgi
Gastrit	se Magkatarr
Gastroskopi	får godkännas 6 månader efter ingreppet
Giardiasis	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande
Gikt	får godkännas
Gilberts syndrom	får godkännas
Glaukom	får godkännas
Glomerulonefrit, akut	får godkännas 5 år efter avslutad behandling
Glutenintolerans	se Celiaki
Gonorréinfektion	får godkännas 3 månader efter tillfrisknande
Graves sjukdom	se Sköldkörtelsjukdom
Graviditet, pågående	godkänns inte
Guillain-Barrés sjukdom	får godkännas 3 år efter friskförklaring
Gula febern (yellow fever)	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Gulsot	se Hepatit

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Gulсот, om under nyföddhetsperioden	får godkännas
Gynekologiska åtgärder mindre diagnostiska operationer (tex. laparoskopisk undersökning) större operationer (tex. borttagning av livmodern)	får godkännas en månad efter operationen får godkännas 6 månader efter ingrepp om underliggande orsak är godtagbar och korrigerad
Halsfluss	se Tonsillit
Harpestinfektion	se Tularemi
Hemofili A eller B	godkänns inte
Hemokromatos	personer med genomiskt diagnostiserad primär hemokromatos får godkännas om organpåverkan ej föreligger och blodgivarkriterier i övrigt uppfylls; ska inte erbjudas järntabletter efter blodgivning
Hemorroider	får godkännas
Hepatit A	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Hepatit B	får godkännas om utläkt och HBsAg-test är negativ och anti-HBs kan påvisas med titer ≥ 100 IE/L
Hepatit C	godkänns inte
Hepatit D	godkänns inte
Hepatit E	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Hepatit förorsakad av läkemedel	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Hepatit, autoimmun	godkänns inte
Herpes genitalis	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande; vid debut (förstagångsinfektion) får godkännas 3 månader efter tillfrisknande
Herpes labialis (munsår)	får godkännas
Herpes zoster (bältros)	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande. Kan godkännas under pågående sjukdomsperiod för plasma-tappning för speciellt bruk (plasma används för framställning av anti-zoster immunglobulin)
HIV/aids	godkänns inte
Hjärnblödning (hemorrhagia cerebri)	godkänns inte; se även Aneurysm, Stroke
Hjärnhinneinflammation	se Meningit
Hjärnskakning (commotio cerebri)	får godkännas vid symtomfrihet

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Hjärtinfarkt	godkänns inte
Hjärtklaffsjukdom	godkänns inte
Hjärtmuskelinflammation	se Myokardit
Hjärt- och kärlsjukdomar	se specifik diagnos eller symtom
Hjärtoperation	godkänns inte
Hjärtsvikt	godkänns inte
Hjärtsäcksinflammation	se Perikardit
Hornhinne(cornea)transplantation	godkänns inte
Hudsjukdomar	det område av armvecket som desinfekteras inför tappningen måste alltid vara läkt och opåverkat, se även respektive sjukdom
Huntingtons chorea (danssjuka)	godkänns inte
Hydrocefalus (vattenskalle)	godkänns inte om shunt inopererats
Hyperlipidemi (tidigare hyperkolesterolemi)	godkänns inte om behandlad pga. symtom; får godkännas om behandlingen är profylaktisk, t.ex. på grund av känd risk i familjen eller högt labvärde
Hypertoni - obehandlad	får tappas om det systoliska (övre) blodtrycket ej överstiger 180 mm Hg och det diastoliska (nedre) blodtrycket ej överstiger 100 mm Hg
Hypertoni - under behandling	får godkännas om minst 4 veckor på oförändrad läkemedelsdos
Hypertyreos (t.ex. Basedow eller Graves sjukdom)	se Sköldkörtelsjukdom
Hypofyshormon	godkänns inte om behandling före 1987
Hyposensibilisering	får godkännas dagen efter injektion om besvärsfri
Hypotoni (lågt blodtryck)	får godkännas om symptomfri; blodgivaren bör vila liggande efter blodgivning minst 10 minuter
Hypotyreos	se Sköldkörtelsjukdom
Håltagning (piercing)	får godkännas 6 månader efter utförande
Håravfall	se Alopeci
Höftledsoperation	får godkännas 6 månader efter ingreppet
IBS (irritable bowel syndrome)	se Colon irritabile
Impetigo (svinkoppor)	får godkännas 2 veckor efter symptomfrihet
Infertilitetsbehandling	godkänns inte under pågående behandling

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Influensaliknande sjukdom	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
Ischias	får godkännas
ITP (idiopatisk trombocytopen purpura)	får godkännas 5 år efter symtomens upphörande om återfall ej förekommit
Kala Azar (leishmaniasis)	godkänns inte
Katetrar i blodkärl (arteriella eller venösa) längre än 2 dygn som har legat i kärl högst 2 dygn	får godkännas 6 månader efter behandling eller ingrepp får godkännas tidigast dagen efter avlägsnandet om inte diagnos eller medicinering talar emot
Kirurgiskt ingrepp, mindre	se Operation mindre
Kirurgiskt ingrepp, större (> 2 dygns sjukhusvård)	får godkännas 6 månader efter ingreppet
Knölros (erythema nodosum)	får godkännas 6 månader efter symtomens upphörande
KOL (kronisk obstruktiv lungsjukdom)	godkänns inte
Kondylom	får godkännas om ej sårbildning förekommer i samband med behandling
Konjunktivit	får godkännas efter symtomens upphörande
Kosmetisk injektionsbehandling (Botox, Restylane m.m.)	får godkännas om utförd av personal inom hälso- och sjukvården, annars 6 månader efter behandling
Kärlkramp (angina pectoris)	godkänns inte
Körtelfeber	se Mononukleos
Laserbehandling (Hud och Ögon)	får godkännas om sår är läkta och behandlingen EJ har givits på grund av malignitet
LED (lupus erythematosus disseminatus)	se SLE
Leishmaniasis (Kala Azar)	godkänns inte
Leukemi	godkänns inte
Livmoderinflammation	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande och avslutad behandling
Lues	se Syfilis
Luftvägskatarr	får godkännas om ej svår; se KOL
Lumbago (ryggvärk)	får godkännas
Lungemboli	se Trombos
Lunginflammation	se Pneumoni

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Lungtransplantation	godkänns inte
Lyme sjukdom	se Borrelia-infektion
Magkatarr om upprepade eller långvariga besvär	får godkännas om tillfälliga besvär godkänns inte såvida inte kontrollerad och friskförklarad av läkare, se även ”Ulcus” (magsår) som kan ge liknande symtom
Magsår	se Ulcus
Malaria	godkänns inte, se bilaga 1A och B för plasma till fraktionering
Maligna sjukdomar	se Cancer
Manodepressiv sjukdom	får godkännas om ej akut skov
Maskinfektioner springmask övriga maskinfektioner (spolmask, hakmask, piskmask, bandmask, binnikemask, dvärgbinnikemask)	godkännes vid pyrvin (Vanquin®) behandling (ATC-Kod P02C X01) får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande och avslutad behandling
MDS	se Myelodysplastiskt syndrom
Ménières sjukdom	får godkännas om symptomfri
Meningit (hjärnhinneinflammation)	får godkännas 3 månader efter symptomens upphörande
Migrän	får godkännas
Mjältextirpation efter trauma (borttagande av mjälte)	vaccinationsskyddet kan behöva förnyas, vilket kan ta ca 12 månader; godkänns inte som blodgivare under vaccinationstiden
Mononukleos (körtelfeber)	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
MRSA	får godkännas om symptomfri bärare av stafylokocker (inklusive MRSA)
Multipel skleros (MS)	godkänns inte
Munsår	se Herpes labialis
Myelodysplastiskt syndrom (MDS)	godkänns inte
Myelom	godkänns inte
Myeloproliferativ sjukdom	godkänns inte
Mykoplasmainfektion	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Myokardit (hjärtmuskelinflammation)	får godkännas om friskförklarad
Mässling (morbilli)	får godkännas 4 veckor efter tillfrisknande eller kontakt med infekterad
Narkolepsi	godkänns inte
Nefrit, kronisk	godkänns inte
Nefrektomi efter trauma (borttagande av njure)	får godkännas 6 månader efter operation
Nefropathia epidemica	se Sorkfeber
Neurofibromatos (von Recklinghausens sjukdom)	får godkännas om ej malignitetsutveckling
Njurbäckeninflammation, akut	får godkännas 2 veckor efter avslutad behandling
Njurdonation	får godkännas 6 månader efter operation
Njursten	får godkännas
Nyföddhetsgulsot	får godkännas
Nässelutslag	se Allergi
Olycksfall med stora skador eller benbrott	får godkännas efter 6 månader
Operation, mindre	får godkännas när suturerna är tagna och såret är läkt
Operation, större	se Kirurgiskt ingrepp, större
Orientböld (Leishmaniasis)	godkänns inte
Osteomyelit	se Benröta
Pacemaker	godkänns inte
Panikstörning	får godkännas efter individuell bedömning
Parkinsons sjukdom	godkänns inte
Perikardit (hjärtsäcksinflammation)	får godkännas om friskförklarad
Perniciös anemi	se Anemi
Piercing	se håltagning
Pneumoni (lunginflammation)	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande och avslutad behandling
Pollenallergi	se Allergi

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Porfyri	godkänns inte
Prostatahyperplasi (godartad, benign förstoring)	får godkännas
Prostatit, akut	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
Protein C brist (ärfblig trombosrisk)	får godkännas om symtom ej förelegat, dock ej för tappning med aferesteknik
Protein S brist (ärfblig trombosrisk)	får godkännas om symtom ej förelegat, dock ej för tappning med aferesteknik
Psoriasis endast lokal behandling PUVA-behandling	får godkännas får godkännas 12 månader efter avslutad behandling
Psoriasis-artrit	godkänns inte
Psykiska sjukdomar (se först om sjukdomen finns i listan!)	blodgivaren måste förstå frågorna i formuläret för hälsodeklaration och också vara förmögen att svara sanningsenligt
Psykos	godkänns inte
Pyelonefrit, akut (njureinflammation)	får godkännas 2 veckor efter avslutad behandling
Påssjuka (parotit)	får godkännas 4 veckor efter tillfrisknande eller efter kontakt med infekterad
Q-feber (Quary fever)	får godkännas 2 år efter tillfrisknande
Quincke-ödem	se Allergi
Rabies (vattuskräck)	får godkännas 1 år efter misstänkt smitta
Regional enterit	se Crohns sjukdom
Reiters syndrom	godkänns inte
Relapsing feber	får godkännas 2 år efter tillfrisknande
Restless legs	får godkännas om järndepåer är acceptabla
Reumatisk feber	får godkännas 2 år efter avslutad behandling om inte belägg för kronisk hjärtsjukdom finns
Reumatoid artrit	godkänns inte
Rift valley feber	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Ringorm	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande och avslutad behandling

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Rosacea	får godkännas om ej djupgående infektion.
Rosfeber	får godkännas 2 veckor efter avslutad antibiotika- behandling, lokalt eller systemiskt
Röda hund (rubella)	får godkännas 4 veckor efter tillfrisknande eller efter kontakt med infekterad
Röntgenundersökning med kontrastmedel som innehåller jod	får godkännas 2 veckor efter undersökningen
Salmonellainfektion	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
Sandmyggefieber (Sandfly fever)	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Sarkoidos, kronisk	godkänns inte
SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome)	får godkännas 4 veckor efter besök i SARS-drabbat område; får godkännas 3 månader efter tillfrisknande
Schistosomiasis	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Schizofreni	godkänns inte
Sepsis (blodförgiftning)	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande
Shigellos (dysenteri)	får godkännas 2 veckor efter antibiotika-behandling och symptomens upphörande
Sickle cell anemi	godkänns inte
Sinuit (bihåleinflammation)	får godkännas 2 veckor efter symptomens upphörande
Sjukskriven	uppehåll bedöms efter orsaken
Skabb (scabies)	får godkännas 2 veckor efter avslutad behandling
Sköldkörtelsjukdom om under utredning, elakartad tumör (cancer), eller del av multiorgansjukdom behandlad med tyreostatika eller radiojodbehandling opererad substitutionsmedicinering vid brist, t.ex. med tyroxin	godkänns inte får godkännas 1 år efter avslutad behandling får godkännas 6 månader efter operation får godkännas om substitutionsmedicineringen är välinställd, dvs minst 3 månader på samma dos
SLE (systemisk lupus erythematosus)	godkänns inte
Sockersjuka	se Diabetes mellitus
Sorkfeber (nephropathia epidemica)	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
South American trypanosomiasis	se Chagas sjukdom
Stamcellsgivning perifer stamcellsskörd benmärgsskörd	får godkännas efter 6 månader får godkännas efter 12 månader
Stamcellstransplanterad	godkänns inte
Sterilisering - av kvinna - av man	får godkännas 1 månad efter ingreppet får godkännas 1 vecka efter ingreppet
Stickskada eller blodstänk vid misstänkt blodsmitta	får godkännas efter 6 månader
Stroke (slaganfall, propp eller blödning i hjärnan)	godkänns inte; se Aneurysm i hjärnkärl
Struma (förstorad sköldkörtel)	se Sköldkörtelsjukdom
Svampinfektion	får godkännas om endast lokal behandling
Syfilis (lues)	får godkännas 1 år efter avslutad behandling och tillfrisknande.
Sårskada som sytts	får godkännas dagen efter stygnen är borttagna om ej infekterat
Sömnapné	får godkännas om symptomfri på CPAP-behandling
Sömnsjuka (African trypanosomiasis)	godkänns inte
Talassemi	godkänns inte; undantag: talassemia minor som får godkännas
Tandvård lagning och övriga mindre ingrepp tandutdragning, rotfyllning, tandoperation och tandimplantat	får godkännas fr.o.m. dagen efter besök får godkännas efter en vecka; om infektion, får godkännas 2 veckor efter symtomfrihet
Tatuering	får godkännas 6 månader efter utförande. Platsen för venpunktion ska kunna inspekteras.
TBE-infektion (Tick Born Encephalitis)	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknade och symtomens upphörande.
Temporal arterit	godkänns inte
TIA (transitorisk ischemisk attack, övergående cirkulationsstörning i hjärnan)	godkänns inte
Tillväxthormon	se Hypofyshormon
Titthålskirurgi	se Endoskopi
Tonsillektomi	får godkännas 1 månad efter operation om symptomfri

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Tonsillit (halsfluss)	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande
Toxoplasmos	får godkännas 6 månader efter utläkning
Transplantation med dura mater (hård hjärnhinna) eller hornhinna	godkänns inte
Trigeminusneuralgi	får godkännas; kontrollera medicinering
Trombos (blodpropp, likställs med lungemboli som innebär att blodproppen lossnat och följt med blodbanan till lungan)	godkänns inte om blodgivaren haft en artärtrombos eller upprepade ventromboser/lungembolier; vid enstaka ventrombos/lungemboli får godkännas 3 månader efter avslutad antikoagulantibehandling. Godkänns dock ej om: - efterföljande utredning påvisat ärftlig trombosrisk - står på profylaktisk tablettbehandling förutom Trombyl
Trombosrisk (ärftlig)	får godkännas om symtom ej förelegat, dock ej för tappning med aferesteknik
Trypanosomiasis	se Chagas sjukdom
TSE (transmissibel spongiform encefalopati)	se Creutzfeldt-Jakobs sjukdom
Tuberkulos (tbc)	får godkännas 2 år efter utläkning och friskförklaring
Tularemi (harpest)	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
TWAR (chlamydia pneumoni)	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande eller avslutad behandling
Tyreoidit, autoimmun	se Sköldkörtelsjukdom
Ulcerös colit/proctit (colitis ulcerosa)	godkänns inte
Ulcus duodeni (sår i tolvfingertarmen)	får godkännas 2 veckor efter avslutad behandling och symtomens upphörande, se även endoskopi
Ulcus ventriculi (magsår)	får godkännas 2 veckor efter avslutad behandling och symtomens upphörande, se även endoskopi
Undulantfeber	se Brucellos
Urinvägsinfektion (blåskatarr)	får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande
Utlandssjukvård (under tveksamma hygieniska förhållanden)	får godkännas efter 6 månader
Utslag	(se Akne, Allergi, Eksem, Erythema nodosum, Erysipelas, Herpes labialis/genitalis, Herpes zoster, Psoriasis, Rosacea, Skabb, Svampinfektion)
Urticaria	se Allergi
Vattenskalle	se Hydrocefalus

Bilaga 3 Sjukdomar, tillstånd och åtgärder av betydelse för blodgivning

Sjukdom, tillstånd, åtgärd	Betydelse för blodgivning
Vattkoppor (varicellae)	får godkännas 4 veckor efter tillfrisknande eller kontakt med infekterad
Ventrombosrisk, ärftlig	får godkännas om symtom ej förelegat, dock ej för tappning med aferesteknik
Vitiligo	får godkännas
West Nile feber	får godkännas 6 månader efter tillfrisknande se även bilaga 1B
von Willebrands sjukdom - person med fastställt bärarskap utan blödningsbenägenhet	godkänns inte får godkännas
Xenotransplantation	godkänns inte
Yersiniainfektion	får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
Åderbråcksoperation	får godkännas 1 vecka efter tillfrisknande; i fall av infektion får godkännas 2 veckor efter tillfrisknande
Återfallsfeber	se Relapsing feber
Ögonlaserbehandling	se Laserbehandling
Öroninflammation	får godkännas efter symtomens upphörande eller 2 veckor efter avslutad behandling
Överviktskirurgi	får godkännas 6 månader efter operation om ej behov av järnsubstitution. Multivitaminpreparat är OK.

Bilaga 4 Förteckning över läkemedel som medför uppehåll med blodgivning

ANVISNING FÖR HANTERING AV LÄKEMEDELSFRÅGOR

1. I första hand ska orsaken till medicineringen klarläggas: gör den sjukdom eller åkomma, som har föranlett intag av läkemedlet, att blodgivning är olämplig, permanent eller tillfälligt?
Observera att flertalet läkemedel används vid sjukdomar som gör att personen inte kan godkännas som blodgivare och dessa läkemedel har därför inte tagits med på listan. Vid oklarhet bör frågor inom detta område hänskjutas till medicinskt ansvarig läkare.
2. Om sjukdomen inte är ett hinder för blodtappning, ska därefter kontrolleras om läkemedlets ATC-kod finns med i förteckningen nedan. Blodgivaren kan godkännas för blodtappning om ingen sjukdom utgör hinder och om intaget läkemedel inte finns upptaget i förteckningen.
3. De kortare eller längre uppehåll för blodgivning, som förteckningen anger för vissa läkemedel, gäller om eventuell sjukdom eller annat tillstånd inte kräver längre tids uppehåll.
 - Gå in på www.fass.se, välj FASS för förskrivare och skriv in namnet på det läkemedel blodgivaren använt i rutan för Läkemedelsnamn, klicka på SÖK. En lista över förpackningar med läkemedelsnamnet kommer upp. Klicka på ett namn i listan. En ny ruta kommer upp med läkemedelsnamnet uppe till vänster och ATC-koden (sju tecken, bokstäver och siffror) nere till höger.
 - Kontrollera i förteckningen om längre eller kortare uppehåll för blodgivning krävs för läkemedlet. OBS att när förteckningen ger endast tre till fem tecken i ATC-koden, gäller reglerna för alla läkemedel vars ATC-kod börjar med de tecknen.
 - Om datornätet inte är tillgängligt, använd senaste utgåvan av FASS. Läkemedlen står alfabetiskt ordnade under avsnitt Läkemedelsbeskrivningar. Gruppbe-teckning enligt ATC-systemet står till höger nedanför namnet och ovanför avsnitt Deklaration.
 - Nya läkemedel kan saknas i den senaste utgåvan av FASS. Om liknande läkemedel innebär hinder för blodgivning, gäller detta också det nya läkemedlet tills annat meddelas.

Med systemisk behandling menas att läkemedlet sprids i hela kroppen, vanligen genom tillförsel per os (genom munnen) eller parenteral tillförsel (intramuskulär eller intravenös injektion).

4. Om blodgivaren deltar eller nyligen har deltagit i läkemedelsprövning, får beslut om eventuell tappning fattas av medicinskt ansvarig läkare vid blodcentralen.

Bilaga 4 Förteckning över läkemedel som medför uppehåll med blodgivning

ATC KOD	Preparat/-grupp / Betydelse för blodgivning
A08A A	Antiobesitاسmedel, centralt verkande – får godkännas 1 vecka efter avslutad behandling
A10A A10B, A10X	Insuliner och analoger – ej godkända Övriga diabetesmedel – godkänd om välinställd på samma dos och typ av medicin de senaste 4 veckorna
B01AC	Trombocyttaggregationshämmande medel – om trombocyter från helblod ingår i poolad enhet: inget uppehåll, – för trombocytaferes: uppehåll 2 dygn – vid användning efter enstaka ventrombos: får godkännas 3 månader efter avslutad behandling
C02-C03, C07-C09	Medel för medicinering av förhöjt blodtryck (Hypertoni) – accepteras om givaren är välinställd på medicineringen. – med välinställd menas att givaren har haft ett stabilt blodtryck på samma medicinering och dos i minst 4 veckor
D01B	Antimykotika för systemiskt bruk – får godkännas 2 veckor efter avslutad behandling
D05B	Medel vid psoriasis till systemiskt bruk: acitretin (Neotigason [®]) – får godkännas 3 år efter avslutad behandling Undantag för etretinat (Tegison [®] , Tigason [®] , avregistrerat 1997) – permanent avstängning
D10B A01	Medel vid behandling av acne – får godkännas 4 veckor efter avslutad behandling
D11A X10	Finasterid (Propecia [®]) – får godkännas 4 veckor efter avslutad behandling
G04C A	Medel vid benign prostata hyperplasi – får godkännas om samma dos (eller lägre dos) senaste 4 veckorna
G04C B01	Finasterid (Proscar [®]) – får godkännas 4 veckor efter avslutad behandling
G04C B02	Dutasterid (Avodart [®]) – får godkännas 6 månader efter avslutad behandling
H02A B	Glukokortikoider – får godkännas vid lokalbehandling (t.ex. runt led) om blodgivaren inte har några besvär vid injektionsstället – får godkännas vid profylaktisk injektion inför allergisäsong – får godkännas en vecka efter tablettbehandling

Bilaga 4 Förteckning över läkemedel som medför uppehåll med blodgivning

ATC KOD	Preparat/-grupp / Betydelse för blodgivning
H03B	Antityreoida substanser, tyreostatika – får godkännas ett år efter avslutad behandling
J01	Antibakteriella medel – får godkännas 2 veckor efter symtomens upphörande och avslutad behandling – undantag: vid tetracyklinbehandling mot acne eller rosacea godkännes 1 vecka efter sista dos
J02	Antimykotika för systemiskt bruk – får godkännas 2 veckor efter avslutad behandling
J05A B01 J05A B11	Aciklovir, valaciclovir – får godkännas vid behandling som profylax mot herpes simplex
J06B A01	Humant, normalt immunoglobulin för extravaskulärt bruk (Beriglobin [®] , Gammanorm [®] , Vivaglobin [®]) – vid användning som hepatit A profylax: får godkännas efter 1 dygn
J07	Vacciner se Bilaga 5
L01-L04	Medel vid tumörer och rubbningar i immunsystemet – får ej godkännas – L01XX43 Erivedge [®] /vismodegib godkänns ej. Får godkännas TIDIGAST 24 MÅNADER EFTER SENASTE DOS Undantag: – L02A E01 Suprecur [®] för behandling av endometriosis – L02A E04 triptorelin (Decapeptyl Depot [®]) för behandling av endometriosis – L03A A02 filgrastim (Neupogen [®]) och L03A A10 lenograstim (Granocyte [®]) när dessa läkemedel ges till blodgivare inför givning av hematopoetiska stamceller (HCS) med aferesteknik.
M01	Antiinflammatoriska och antireumatiska medel – om trombocyter från helblod ingår i poolad enhet: inget uppehåll – för trombocytaferes: uppehåll 2 dygn
N02A A59	Kodein kombinationer – får godkännas Undantag (Treo comp [®]): – om trombocyter från helblod ingår i poolad enhet: inget uppehåll – för trombocytaferes: uppehåll 2 dygn

Bilaga 4 Förteckning över läkemedel som medför uppehåll med blodgivning

ATC KOD	Preparat/-grupp / Betydelse för blodgivning
N02B A	Salicylsyraderivat, inkl. kombinationer (tex. Aspirin [®] , Treo [®] , Magnecyl [®]) – om trombocyter från helblod ingår i poolad enhet: inget uppehåll – för trombocytaferes: uppehåll 2 dygn
N02C	Medel vid migrän – får godkännas 1 vecka efter användning Undantag N02CC (selektiva 5-HT ₁ -receptoragonister): – får godkännas ett dygn efter sista dosen om symptomfri
N06A A	Icke-selektiva monoaminåterupptagshämmare – får godkännas om samma dos (eller lägre dos) senaste 4 veckorna
N06A X	Övriga antidepressiva läkemedel – får godkännas om samma dos (eller lägre dos) senaste 4 veckorna
V03A	Medel vid förgiftningar, överdoseringar, missbruk mm – godkänns inte; uppehåll beror på bakomliggande sjukdom
	Licenspreparat (står ej i FASS) – Roaccutane [®] uppehåll 4 veckor – Puvamet uppehåll 1 dygn
	Läkemedel som köpts i utlandet eller via internet (ej via svenskt apotek) – uppehåll 4 veckor Undantag: – Acitretin (Soritane [®]): uppehåll tre år – Etreinat (Tegison [®] , Tigason [®]): permanent avstängning

Bilaga 5 Förteckning över vacciner av betydelse för blodtappning

1 Förebyggande immunisering som kan medföra risk för en blodmottagare

En person får godkännas för blodtappning tidigast

- fyra veckor efter vaccinering med ett försvagat levande bakteriellt eller viralt vaccin, (gäller t.ex. vacciner mot tuberkulos, tyfoid, mässling, påssjuka, röda hund eller gula febern)
- ett år efter vaccinering på grund av exponering för rabies,
- sex månader efter vaccinering på grund av exponering för hepatit B (och A)
- dagen efter vaccinering med ett avdödat eller inaktiverat bakteriellt eller viralt vaccin eller del av sådana (t.ex. oligo/poly/kapselpolysackarider eller hemagglutiner, ytanti-gener) eller toxoider.
- vaccin mot hepatit B innehåller HBs-antigen och kan visa reaktivitet i HBsAg testen. När vaccinet ges profylaktiskt (ej pga. exponering) godkännes därför av praktiska skäl först 2 veckor efter vaccinationen.

2 PPD (Purified Protein Derivate, Tuberkulinprövning)

Används dels för diagnostiskt ändamål vid misstänkt tuberkulosmitta, dels före eventuell BCG-vaccination. För att tillåtas för blodtappning måste reaktionen vara avläst (tar 2-3 dygn) och godkänd, dvs. ingen misstanke på aktuell infektion ska finnas.

3 Vacciner mot bakteriella infektioner

Vaccin mot	Namn	Uppehåll
kolera	Dukoral [®]	till nästa dag
difteri	Infanrix [®] , diTeBooster [®]	till nästa dag
hemofilus influenza	Act-HIB [®] , Synflorix [®]	till nästa dag
kikhosta	Triaxis [®] , Infanrix [®]	till nästa dag
meningokockinfektioner	Menveo [®] , NeisVac-C [®]	till nästa dag
pneumokockinfektioner	Pneumovax [®] , Prevenar [®] , Synflorix [®]	till nästa dag
stelkramp	Infanrix [®] , diTeBooster [®]	till nästa dag
tuberkulos	BCG -vaccin [®]	4 veckor
tyfoid	Vivotif (peroral) [®] Typherix [®] , Typhim Vi [®]	4 veckor till nästa dag

Bilaga 5 Förteckning över vacciner av betydelse för blodtappning

4 Vacciner mot virusinfektioner

Vaccin mot	Namn	Uppehåll
influenza	CELVAPAN [®] , PANDEMIC INFLUENZA VACCINE H5N1 BAXTER [®] resp. GSK Biologicals, Begrivac [®] , Fluarix [®] , Fluvirin [®] , Influvac [®] , Vaccin mot influensa [®] , Vaxigrip [®] , Pandemrix [®]	till nästa dag
japansk encefalit	IXIARO [®]	till nästa dag
gula febern	Stamaril [®]	4 veckor
hepatit A	Avaxim [®] , Epaxal [®] , Havrix [®]	till nästa dag*
hepatit B, A+B	Engerix-B [®] , Fendrix [®] , HBVAX-PRO [®] , Twinrix [®] , Ambirix [®]	2 veckor* *Om givet pga. exponering för hepatit: uppehåll 6 mån.
papillomavirus	Gardasil [®] , Cervarix [®]	till nästa dag
polio	Imovax [®] , VeroPol [®]	till nästa dag
rabies	Rabies-Imovax [®]	till nästa dag Om givet pga. misstanke om rabiesmitta: 1 års uppehåll!
röda hund (rubella)	se nedan Kombinationsvacciner	4 veckor
TBE (encefalit)	Encepur [®] , FSME-IMMUN [®]	till nästa dag
vattkoppor (varicella)	Varilrix [®] , Varivax [®] , Zostavax [®]	4 veckor

5 Kombinationsvacciner

Vaccin mot	Namn	Uppehåll
mässling, påssjuka och röda hund	M-M-RVAXPRO [®] , Priorix [®]	4 veckor
difteri, kikhosta, stelkramp	Infanrix [®] , Boostrix [®]	till nästa dag
difteri, kikhosta, polio och stelkramp	Boostrix Polio [®] Infanrix Polio [®] , Tetravac [®]	till nästa dag
difteri, hemofilus influenza B, kikhosta, polio, stelkramp	Infanrix-Polio+HIB [®] Pentavac [®]	till nästa dag
difteri, hemofilus influenza B, kikhosta, polio stelkramp och hepatit B	Infanrix hexa [®]	2 veckor, om givet pga. exponering för hepatit: uppehåll 6 mån.

Bilaga 6 Information om blodtryck

Förslag till skriftlig information

Den skriftliga informationen bör utformas i samråd med sjukhusets informationsavdelning för att säkerställa att utformningen överensstämmer med sjukhusets eller landstingets grafiska profil.

Namn:.....

Personnummer:.....

Blodtryckskontroll görs en gång om året på alla blodgivare som är 40 år eller äldre, samt på nyregistreringar.

Blodtrycket idag..... är..... mm Hg.

Eftersom blodtryck $\geq 140/90$ mm Hg oavsett din ålder räknas som förhöjt tycker vi att du ska kontakta vårdcentralen eller företagshälsovården för att få blodtrycket kontrollerat.

På blodcentralen är det svårt att mäta blodtrycket under optimala förhållanden. Detta kan bero på:

- kaffe- och/eller rökning 60 minuter före mätningen
- ej hunnit att vila på britsen i lugn miljö 5-10 min före mätning
- nervositet eller stress inför blodgivning eller provtagning

Fortsatt bedömning av blodtrycket bör göras på vårdcentralen eller hos företagshälsovården.

Högt blodtryck under behandling får godkännas om samma medicindos använts i minst 4 veckor och om blodtrycket inte överstiger 180/100 mm Hg.

Om du har ytterligare frågor är du välkommen att kontakta oss.